

TAVSİYE KARARI

ŞİKAYET EDİLEN İDARELER

- 1- Gelir İdaresi Başkanlığı
İlkadım Cad. Dikmen 06650 ANKARA
- 2- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı(Resen)

ŞİKAYETİN KONUSU

Nuruosmaniye Vergi Dairesi Müdürlüğünce ihaleyle tarafına satılan hacizli plakalı aracın tam ziya kaydı bulunması dolayısıyla uğradığı zararlarının tazmini talebidir.
22/07/2013

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ

USÛL

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1 -Şikâyet başvurusu, Kurumumuza elektronik ortamda 4/7/2013 tarihinde yapılmış olup, aynı tarih ve 4458 sayı ile kayıt altına alınmıştır Şikâyet başvurusunun karara bağlanması için 28/3/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş, 04.2013.1370 şikâyet nolu tavsiye önerisiyle Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

2- Ön İnceleme Süreci

Yapılan ön inceleme neticesinde, şikâyetin inceleme ve araştırmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

Şikâyetçi, plakalı aracı 20/12/2012 tarihinde Hacizli Araçlar Satış Merkezinden ihale ile satın aldığı, 15.01.2013 tarihinde tescil işlemlerini tamamladıktan sonra araca kasko yaptırmak istediğinde sigorta şirketlerinden aracın pert kaydı olduğu gerekçesi ile araca kasko yapılamayacağı bilgisini aldığı, bunun üzerine araçla ilgili pert kaydının bulunduğu ancak bu durumla ilgili olarak ne ihale şartnamesinde ne de ihale sırasında kendisine bilgi verilmediği, dolayısıyla kendisine ayıplı mal satışı yapılması nedeniyle uğramış olduğu 4.000-TL maddi zararının karşılanması talebiyle aracı satın aldığı Nuruosmaniye Vergi Dairesine 31/01/2013 tarihinde başvurduğu, Vergi Dairesinin 28/06/2013 tarihinde cevap yazısı gönderdiğini, yazıda idarenin işlemlerinde herhangi bir yanlış bulunmadığının bildirildiği, araç satış merkezinde ihale öncesinde aracın bu durumu ile ilgili bilgi verilmediğini, aracı görmek için günün belli saatlerinde garajın açıldığını, sadece dışarıdan araca bakmaya izin verildiğini, aracın içinin bile açılmadığını, devlet kurumuna güvenerek ilk defa girdiği böyle bir ihaleden devlet kurumunun ihmali nedeniyle zarara uğradığını belirtmekte olup bu durumun incelenerek uğradığı

haksızlığın giderilmesini talep etmektedir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

2. Gelir İdaresi Başkanlığına bağlı İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Tahsilat Grup Müdürlüğü tarafından şikâyet konusuna ilişkin 29/08/2013 tarihli yazıda;

- plaka sayılı araca 9/2/2011 tarih ve 3803 sayılı haciz bildirimini ile Daire lehine haciz konulduğu, 12/3/2012 tarih ve 3770 sayılı yazılan ile aracın trafikten men edilmesi istenildiği, Bakırköy İlçe Emniyet Müdürlüğü 25/7/2012 tarihli yazısı ile aracın trafikten men edildiğini bildirdiği, trafikten men edilen araç 6/8/2012 tarih ve F1 seri ve 467867 nolu haciz tutanağına bağlandığı, 7676 depo kayıt numarası Hacizli Araçlar Satış Merkezine teslim edilerek güvenlik önlemleri alındığı, haciz tutanağında aracın özellikleri ve mevcut durumu tarif edildiği, aracın muhammen bedelinin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanununun 81 inci maddesi gereğince Dairenin icra memuru tarafından yapıldığı, satış ilanında mevcut trafik tescil kayıtları ve haciz tutanağında belirtilen bilgilere ve aracın özelliklerine yer verildiği, aracın emniyet mensuplarınca trafikten men'i esnasında ruhsatın alınmamış olduğu, araç ruhsat örneğinin Dairede bulunmadığı, aracın tescil kayıtlarında pert bilgisinin bulunmadığı ve Dairede sigorta ve kasko poliçesi bilgi ve belgeleri bulunmadığı belirtilmektedir.

C. Olaylar

3. isimli kişinin vadesi geçmiş ve haciz karan alınmış vergi borçları için sahibi olduğu plaka sayılı araca 9/2/2011 tarih ve 3803 sayılı haciz bildirimini ile Daire lehine haciz konulduğu, aynı haciz bildirimini ile aracın trafikten men edilmesi istenildiği ve Emniyet Müdürlüğünce anılan aracın trafikten men edildiği, buna müteakiben aracın özellikleri ve mevcut durumunun belirtildiği haciz tutanağının düzelendiği, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanununun 81 inci maddesi gereğince muhammen bedelinin belirlendiği ve 6183 sayılı Kanununun 85. Maddesi uyarınca açık arttırma ve peşin para ile satışının 20/12/2012 tarihinde gerçekleştirildiği görülmektedir.

4. Şikâyetçi tarafından, 15.01.2013 tarihinde tescil işlemlerini tamamladıktan sonra araca kasko yaptırmak istediğinde sigorta şirketlerinden aracın pert kaydı olduğu gerekçesi ile araca kasko yapılamayacağı bilgisini aldığını, bunun üzerine araçla ilgili pert kaydının bulunduğu ancak bu durumla ilgili olarak ne ihale şartnamesinde ne de ihale sırasında kendisine bilgi verilmediği, dolayısıyla kendisine ayıplı mal satışı yapılması nedeniyle uğramış olduğu 4.000-TL maddi zararının karşılanması talebiyle aracı satın aldığı Nuruosmaniye Vergi Dairesine 31/01/2013 tarihinde başvurduğu, idare tarafından, satış ilanında mevcut trafik tescil kayıtları ve haciz tutanağında belirtilen bilgilere ve aracın özelliklerine yer verildiği, aracın emniyet mensuplarınca trafikten men'i esnasında ruhsatın alınmamış olduğu, araç ruhsat örneğinin Dairede bulunmadığı, aracın tescil kayıtlarında pert bilgisinin bulunmadığı ve Dairede sigorta ve kasko poliçe bilgi ve belgeleri bulunmadığının belirtilmesi üzerine, şikâyetçi tarafından devlet kurumunun ihmali nedeniyle uğramış olduğu haksızlığın giderilmesi istemiyle Kurumumuza şikâyet başvurusunda bulunulduğu görülmüştür.

D. İnceleme ve Araştırma Bulguları

5. 7/8/2013 tarihinde İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığına bilgi belge isteme yazısı gönderilmiştir. İlgili yazıda şikâyet başvurusunun çözümüne yönelik;

- 20.12.2012 tarihinde Hacizli Araçlar Satış Merkezinde açık arttırma ile satışı gerçekleşen 34plakalı araç ile ilgili olarak ihale şartnamesi, yapılan resmi işlemlere ilişkin tüm bilgi ve belgelerin aslının aynıdır yazılı kopyaları,

- plakalı aracın pert kaydının bulunup bulunmadığı bilgisinin, pert kaydı var ise bu bilginin açık arttırma katılımcıları ile paylaşılıp paylaşılmadığı bilgisinin, paylaşılmamışsa sebebinin ne olduğu bilgisinin ve yasal dayanak teşkil eden mevzuat bilgisi,
- plakalı araca ait satış tutanağının ve ruhsat fotokopisinin aslının aynıdır yazılı kopyaları,
- plakalı aracın varsa trafik sigorta poliçe geçmişine ve kasko poliçe geçmişine ilişkin bilgi ve belgeleri,
- Hacizli Araçlar Satış Merkezinde satışa sunulan plakalı aracın muhammen bedelinin tespiti nasıl ve kim tarafından hangi faktörler dikkate alınarak yapılmıştır ayrıca yasal dayanakları hakkında bilgi,
- Başkanlığınız birimleri ile arasında yapılan yazışmaların aslının aynıdır yazılı kopyaları istenilmiştir.

6. Gelir İdaresi Başkanlığına bağlı İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Tahsilat Grup Müdürlüğü tarafından şikayet konusuna ilişkin 29/08/2013 tarihli yazıda; 34..... plaka sayılı araca 9/2/2011 tarih ve sayılı haciz bildirimini ile Daire lehine haciz konulduğu, 12/3/2012 tarihli ve sayılı yazıları ile aracın trafikten men edilmesi istendiği, Bakırköy İlçe Emniyet Müdürlüğü 25/7/2012 tarihli yazısı ile aracın trafikten men edildiğini bildirdiği, trafikten men edilen araç 6/8/2012 tarihli ve F1 seri ve 467867 nolu haciz tutanağına bağlandığı, 7676 depo kayıt numarası Hacizli Araçlar Satış Merkezine teslim edilerek güvenlik önlemleri alındığı, haciz tutanağında aracın özellikleri ve mevcut durumu tarif edildiği, aracın muhammen bedelinin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanununun 81 inci maddesi gereğince Dairenin icra memuru tarafından yapıldığı, satış ilanında mevcut trafik tescil kayıtları ve haciz tutanağında belirtilen bilgilere ve aracın özelliklerine yer verildiği, aracın emniyet mensuplarınca trafikten men'i esnasında ruhsatın alınmamış olduğu, araç ruhsat örneğinin Dairede bulunmadığı, aracın tescil kayıtlarında pert bilgisinin bulunmadığı ve Dairede sigorta ve kasko poliçe bilgi ve belgeleri bulunmadığı belirtilmektedir.

7. 9/10/2013 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğüne bilgi belge isteme yazısı gönderilmiştir. İlgili yazıda şikâyet başvurusunun çözümüne yönelik;

- plakalı, şase no'lu ve Motor no'lu araca ilişkin hasar durum sorgulama bilgisi,
- plakalı aracın hasar kaydı var ise hasar boyutunun trafikten çekilmesini gerektirip gerektirmediği bilgisi,
- Hakkında tam ziya ağır hasar raporu düzenlenen bir araç ile ilgili olarak tarafınıza bilgi verme yükümlülüğü bulunup bulunmadığı, bulunuyor ise bu yükümlülüğün kime ait olduğu ve yükümlülüğün yerine getirilmemesi veya sonradan yerine getirilmediği tespit edilmesi halinde trafik tescil kaydına yönelik işlem yapılıp yapılmadığı bilgisi,
- Hakkında tam ziya raporu bulunan bir aracın tescilinin devam edip edemeyeceği bilgisi,
- plakalı aracın trafik tesciline mani herhangi bir husus bulunup bulunmadığı bilgisi,
- plakalı aracın daha önce trafik tescilinin silinip silinmediği bilgisinin ve trafik tescili silindi ise sonrasında tekrar trafik tescilinin yapılıp yapılmadığı bilgisinin,

- Bütün bu yukarıdaki bilgilere ilişkin mevzuat bilgileri istenilmiştir.

10. Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından şikayet konusuna ilişkin 13/11/2013 tarihli yazıda; araca ait hasar bilgileri kurumun görev alanına girmediğinden veri tabanında hasar sorgulama bilgisiyle ilgili herhangi bir veri tutulmadığı, sahiplerince trafikten çekilmek istenen araçlar hakkında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun uygulandığı, mevzuatta tam ziya ağır hasar raporu düzenlenen araçlar ile ilgili olarak hasar bilgilerinin trafik tescil kuruluşlarına bildirileceğine dair herhangi bir hüküm bulunmadığı, konuya ilişkin PolNet araç tescil bilgisayar sisteminde yapılan incelemede ilgili aracın 15/1/2013 tarihinde adına tescil kaydının yapıldığı, kayıtların halen aynı şahıs adına aktif olarak devam ettiği ve söz konusu aracın tesciline mani herhangi bir durumu bulunmadığının tespit edildiği ve plakalı araca ilişkin olarak yapılan incelemede trafikten çekme ve hurdaya ayırma işlemi yapılmadığının tespit edildiği belirtilmektedir.

11. 25/11/2013 tarihinde Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi Müdürlüğüne bilgi belge isteme yazısı gönderilmiştir. İlgili yazıda şikâyet başvurusunun çözümüne yönelik; plakalı, şase no'lu ve Motor no'lu araca ilişkin hasar durum sorgulama bilgisi,

- plakalı aracın hasar kaydı var ise hasar boyutu hakkında ayrıntılı bilgi,

istenilmiştir.

12. Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi Müdürlüğü tarafından şikayet konusuna ilişkin 11/12/2013 tarihli yazıda; plaka bilgisi ile sistemde yapılan sorgulama sonucunda 11/7/2006 tarihinde sigorta şirketi tarafından hasar kaydı oluşturulduğu, hasar nedeni çarpma çarpışma devrilme şeklinde olduğu ve hasar türü ise tam ziya olarak belirtilmektedir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

13. 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu 219 uncu maddesi; "Satıcı, alıcıya karşı herhangi bir surette bildirdiği niteliklerin satılarda bulunmaması sebebiyle sorumlu olduğu gibi, nitelik veya niteliği etkileyen niceliğine aykırı olan, kullanım amacı bakımından değerini ve alıcının ondan beklediği faydaları ortadan kaldıran veya önemli ölçüde azaltan maddi, hukuki ya da ekonomik ayıpların bulunmasından da sorumlu olur. Satıcı, bu ayıpların varlığını bilmese bile onlardan sorumludur." hükmündedir,

14. 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu 223 üncü maddesi:" Alıcı, devraldığı satılının durumunu işlerin olağan akışına göre imkân bulunur bulunmaz gözden geçirmek ve satılarda satıcının sorumluluğunu gerektiren bir ayıp görürse, bunu uygun bir süre içinde ona bildirmek zorundadır.

Alıcı gözden geçirmeyi ve bildirimde bulunmayı ihmal ederse, satılanı kabul etmiş sayılır. Ancak, satılarda olağan bir gözden geçirmeyle ortaya çıkarılmayacak bir ayıp bulunması hâlinde, bu hüküm uygulanmaz. Bu tür bir ayıbın bulunduğu sonradan anlaşılırsa, hemen satıcıya bildirilmelidir; bildirilmezse satılan bu ayıpla birlikte kabul edilmiş sayılır. " şeklindedir.

15. Aynı Kanununun 227 inci maddesi; "Satıcının satılının ayıplarından sorumlu olduğu hâllerde alıcı, aşağıdaki seçimlik haklardan birini kullanabilir:

- Satılanı geri vermeye hazır olduğunu bildirerek sözleşmeden dönme.

- Satılanı alıkoyup ayıp oranında satış bedelinde indirim isteme.
- Aşırı bir masrafı gerektirmediği takdirde, bütün masrafları satıcıya ait olmak üzere satılanın ücretsiz onarılmasını isteme.
- İmkân varsa, satılanın ayıpsız bir benzeri ile değiştirilmesini isteme. Alıcının genel hükümlere göre tazminat isteme hakkı saklıdır." hükmündedir.

16. 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 81 inci maddesi "Haczedilen mallara haczi yapan memur tarafından değer biçilir, borçlunun müracaatı üzerine veya tahsil dairesince lüzum görüldüğü takdirde yeniden bilirkişiye değer biçilir." hükmündedir,

17. 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 85 inci maddesi : "Menkul mallar, tahsil dairelerinin satış mahallinde açık artırma ve peşin para ile satılır. Tahsil dairesince uygun görülmesi halinde, artırma malın mahallinde de yapılabilir. Açık artırma ile satışa çıkarılan mal, artırma sonunda üç defa yüksek sesle duyurulduktan sonra en çok artırana ihale edilir.

Gerekli hallerde artırmanın yapılacağı yer, gün ve saat, satılacak malların nevi ve evsafı önceden ilan olunur. İlanın şekli, artırmanın tarzı, yeri ve günü alacaklı amme idaresinin ve borçlunun menfaatine en uygun gelen şekil göz önünde tutularak alacaklı amme idaresince tesbit olunur.

Satılan mal, bedeli alınmadan teslim edilmez. Tahsil dairesi mal bedelinin ihale gününü takip eden günden itibaren üç gün içinde ödenmesi için mühlet verebilir." düzenlemesi yer almaktadır.

20. 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesi; "... tahsis veya kullanım amacı bakımından değerini veya tüketicinin ondan beklediği faydaları azaltan veya ortadan kaldıran maddi, hukuki veya ekonomik eksiklikler içeren mallar, ayıplı mal olarak kabul edilir. Tüketici, malın teslimi tarihinden itibaren otuz gün içerisinde ayıbı satıcıya bildirmekle yükümlüdür. Tüketici bu durumda, bedel iadesini de içeren sözleşmeden dönme, malın ayıpsız misliyle değiştirilmesi veya ayıp oranında bedel indirimi ya da ücretsiz onarım isteme haklarına sahiptir. Satıcı, tüketicinin tercih ettiği bu talebi yerine getirmekle yükümlüdür." hükmündedir,

21. 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu 19 uncu maddesi; "Araç sahipleri araçlarını yönetmelikte belirtilen esaslara göre yetkili kuruluşa tescil ettirmek ve tescil belgesi almak zorundadırlar." hükmündedir,

22. Karayolları Trafik Yönetmeliğinin Araçların Tescil Mecburiyeti başlıklı 28. maddesi: "araçların sahipleri, araçlarını yetkili tescil kuruluşuna tescil ettirmek ve tescil belgesi almak mecburiyetindedirler." şeklindedir.

23. Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 39 uncu maddesi; "Ekonomik ömrünü doldurma, eskime, yıpranma, kaza, yanma, tahrip edilme ve benzeri nedenlerle kullanılamaz duruma gelen araçlar; sahiplerinin, kanuni temsilcilerinin, vekillerinin veya tüzel kişiliklerce yetkilendirilen kişilerin dilekçesi üzerine, muayeneye tabi tutulmadan; ilgili vergi dairesinden alınmış motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası, trafik idari para cezası ile 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ile geçiş ücreti borcu bulunmadığına dair ilişik kesme belgesinin veya hurdaya ayrılmasında sakınca

bulunmadığına dair belgenin ibrazı ve kayıtlarında haciz, rehin, tedbir gibi kısıtlayıcı şerhler bulunmaması halinde, müracaat tarihi itibarıyla herhangi bir trafik tescil şube veya bürosunda hurdaya çıkarılır." hükmü yer almaktadır.

24. Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 41 inci maddesi; "Sahiplerince trafikten çekilmek istenen araçlar hakkında aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır; a) Trafikten çekme işlemi, araç sahiplerinin, kanuni temsilcilerinin, vekillerinin veya tüzel kişiliklerce yetkilendirilen kişilerin dilekçeyle müracaatı üzerine muayeneye tabi tutulmadan herhangi bir trafik tescil şube veya bürosunca yapılır...." hükmündedir.

A. Şikâyet Konusuna İlişkin Uygulamalar

25. Yargıtay 13 üncü Hukuk Dairesinin 14/1/1985 günlü E. 1984/7744 ve K. 1985/119 sayılı kararında; "Dosya içeriği de olayda ayıbın gizli nitelikte olduğu ve satımdan bir süre sonra trafikte resmi kayıt işleminin yapılması sırasında davacı tarafından öğrenildiği ve bunun üzerine durumun davalıya bildirildiği ve ceza kovuşturmasının başlamış olduğu anlaşılmaktadır. Davalı satıcı olarak satılardan yararlanılmayı ortadan kaldıran böyle bir ayıptan yasal tekeffül borcu dolayısıyla alıcıya karşı ayıbın meydana gelmesinde kusuru olmasa bile sorumludur. Bu itibarla davalının ceza mahkemesinde beraat etmiş olması satım sözleşmesinden kaynaklanan sorumluluğuna etkili görülmemiştir. Aynı Yasanın 202. maddesine göre davalı satıcının tekeffülü altında bulunan bu ayıp dolayısıyla satımı feshe yetkili olan alıcı, dilediği takdirde satılanı alıkoyup kıymetinin noksanı karşılığında satış bedelinin indirilmesini ve satış bedeli ödenmiş ise o oranda geri alınmasını dava edebilir. Bu davada da davacı, satış bedelinden ödemediği bonoların tutarını ve noksan hale gelen kısımların karşılığını hesaba dahil ederek fazla ödediği kısmın geri alınmasını istemiş bulunmaktadır. O halde, mahkemece gerçek satış bedeli belirlendikten sonra ayıp dolayısıyla bu bedelden indirilmesi gereken tutar bilirkişi aracılığıyla belirlenmeli ve davacının ödemiş olduğu miktar da göz önünde tutulmak suretiyle buna göre davacının alacaklı olduğu meblağ tesbit edilmeli ve bunun davalıdan alınmasına karar verilmelidir. Bu yönler gözetilmeden yazılı şekilde davanın reddedilmiş olması yasaya aykırıdır. Karar bu nedenle bozulmalıdır. Sonuç: Yukarıda açıklanan nedenlerle temyiz olunan kararın temyiz eden davacı yararına bozulmasına, 14.1.1985 gününde oybirliğiyle karar verildi." denilmiştir.

26. Yargıtay 13 üncü Hukuk Dairesinin 13/4/1998 günlü E. 1998/2273 ve K. 1998/3034 sayılı kararı; "Dava, dilekçesine ekli olarak sunulan Erzurum Tüketici Sorunları İl Hakem Heyeti kararında da açıkça belirtildiği üzere fayansların çatlaması binanın esnemesi nedenine, ufalanması ise fabrika hatasına bağlanmaktadır. Binanın esnemesi sonucu oluşan zarardan davalı satıcıyı sorumlu tutmaya olanak yoktur. Ancak, fabrika hatasından dolayı ufalanma mevcut ise bu satış, 4077 Sayılı Tüketiciyi Koruma Hakkındaki Kanunu'nun 4. maddesi hükmüne göre ayıplı mal satışı niteliğinde olup bundan doğan zarardan tüketiciye karşı satıcı sorumludur. Mahkemece, her ne kadar bilirkişi incelemesi yaptırılmış ise de, bilirkişi, zarar miktarını tesbit etmekle yetinmiş, zararın ne miktarının çatlamadan, ne miktarının ufalanmadan meydana geldiğini açıklamamıştır. O halde bu raporun hükme esas alınmasına olanak yoktur. Bu durumda mahkemece, yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılıp satışa konu fayanslarda ufalanmadan dolayı bir zararın mevcut bulunup bulunmadığı, zarar mevcut ise, miktarının saptanması ve bunun ödetilmesine karar verilmesi gerekir. Mahkemece, bu yönün gözetilmemiş olması usul ve yasaya aykırıdır. Bozma nedenidir. Sonuç: Yukarıda açıklanan nedenlerle temyiz olunan kararın davacı yararına bozulmasına, istek halinde peşin harcın iadesine, 13.4.1998 gününde oybirliğiyle karar verildi." şeklindedir.

27. Yargıtay 13 üncü Hukuk Dairesinin 4/5/2009 günlü E. 2008/9676 ve K. 2009/6001 sayılı kararında; "4077 sayılı Yasanın 4/2 maddesi ayıplı malın neden olduğu zararlardan satıcıyı sorumlu tutmuştur. Aynı Yasanın 30. maddesi bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde genel hükümlerin uygulanacağını öngörmüştür. BK. 202 maddesi yollamasıyla BK.'nun 205. maddesinin 2. fıkrası; "... Satıcı, bunlardan maada alıcıya ayıplı mal teslim etmesinden doğrudan doğruya tevellüt etmiş olan zararı da ayrıca tazmin etmeye mecburdur." 3. fıkrası "... Satıcı kendisine hiçbir kusur isnat edilemeyeceğini ispat etmedikçe, alıcının diğer her türlü zararlarını tazmin etmeye mecburdur." düzenlemesini getirmiştir. Bu yasal düzenleme doğrultusunda davalı hiçbir kusuru olmadığını kanıtlamadıkça oluşan davacı zararından sorumludur. Davalılar, toplanan delillerle kusurlu olmadıklarını kanıtlayamadıklarından tüketicinin ihtiyacını karşılamak için araç kiralamak zorunda kalmasından doğan zararı da karşılamakla yükümlüdür." hususları ifade edilmiştir.

B. Kamu Denetçisi Abdullah Cengiz MAKAS'ın Kamu Başdenetçisi'ne Önerisi:

28. plaka sayılı aracın Tam Ziya ayıplı hali ile bilirkişi marifetiyle bedelinin tespit edilerek belirlenen tutar ile tarafından ödenen tutar arasındaki farkın 'a ödenmesi, Kurum tarafından gerçekleştirilecek hacizli mal satışlarında satılan menkul ve gayrimenkullerle ilgili olarak bilinmesi istenen tüm özellikler hakkında satış öncesinde isteklilere bilgi verilmesi ve benzer sorunların yaşanmaması adına Kurum tarafından satışı yapılacak menkul ve gayrimenkullerle ilgili gereken tüm araştırmaların yapılmasını sağlayacak etkin bir mekanizmanın kurulması, hususlarında Gelir İdaresi Başkanlığına tavsiyede bulunulması önerilmiştir.

C. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekeç

29. plaka sayılı aracın Nuruosmaniye Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından daireye olan vergi borçlarından dolayı haczedilmesi ve sonrasında Hacizli Araçlar Satış Merkezi tarafından açık artırma usulü ile satışı sırasında, aracın 7/7/2006 tarihinde hasara uğradığı ve Tam Ziya olduğu hakkında ihaleye katılanlara bilgi verilmemesi 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununa göre aracın değerini veya tüketicinin ondan beklediği faydaları azaltan maddi ve ekonomik eksiklikler içermesi nedeniyle ayıplı mal olarak kabulü gerekmektedir.

30. İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığından istenilen bilgi ve belgelerden ve şikâyetçi ile idare arasında yapılan yazışmalardan anlaşıldığı üzere aracın Tam Ziya olduğu konusunda idarenin bilgisi bulunmadığı ve bu durumda geçmişte aracın uğramış olduğu hasar hakkında ihaleye katılanlara bilgi verme durumunun olamayacağı ve bu sebeple anılan idarenin kusurunun bulunmadığı görülse de yukarıda metnine yer verilen Türk Borçlar Kanununun 219. maddesi gereğince bu ayıbın varlığından sorumlu olduğu değerlendirilmektedir.

31. Diğer bir ifadeyle, satıcının alıcıya karşı herhangi bir kullanım amacı bakımından değerini ve alıcının ondan beklediği faydaları ortadan kaldıran veya önemli ölçüde azaltan maddi, hukuki ya da ekonomik ayıpların bulunmasından sorumlu olduğu ve ayrıca satıcının bu ayıpların varlığını bilmese bile onlardan sorumlu tutulması değerlendirildiğinde İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı satılan aracın ayıbının varlığından haberdar olmasa bile sorumlu tutulması gerekmektedir.

32. Mevzuat yönünden satıcının satılanın ayıplarından sorumlu olduğu hâllerde alıcı, satılanı alıkoyup ayıp oranında satış bedelinde indirim isteme hakkına sahip olması hükmü gereğince şikâyetçinin ödemiş olduğu tutar ile Tam Ziyalı aracın bedeli arasındaki farkın

ödenmesinin, şikâyetçinin devlet tüzelkişiliği bünyesindeki Vergi Dairesinin yaptığı ihalden satın aldığı aracın ayıpsız olacağı yönündeki haklı beklentisi karşısında hakkaniyete ve hukuka uygun olacağı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

D. İyi Yönetim İlkelerine Uygunluk Yönünden Değerlendirme

33. Gelir İdaresi Başkanlığı İstanbul Vergi Daire Başkanlığı birimleri ile gerçekleştirilen iletişimlerde şikâyet başvurusunun çözümüne yönelik iyi niyetli yardımları iyi yönetim ilkeleri açısından uygun bulunmuştur. Ancak şikâyetçinin 31/1/2013 tarihli dilekçesine yaklaşık 5 ay sonra 28/6/2013 tarihinde cevap verilmesi iyi yönetim ilkeleri yönünden uygun bulunmamaktadır.

I. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

34. 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır

B. Yargı Yolu

35. 2709 Sayılı 1982 Anayasasının "Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması" başlıklı 40 ncı maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yollar ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine Asliye Hukuk Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamına göre şikâyetin kabulüne;

1- Kurum tarafından gerçekleştirilecek hacizli mal satışlarında satılan menkul ve gayrimenkullerle ilgili olarak bilinmesi istenen tüm özellikler hakkında satış öncesinde isteklilere bilgi verilmesi ve benzer sorunların yaşanmaması adına Kurum tarafından satışı yapılacak menkul ve gayrimenkullerle ilgili gereken tüm araştırmaların yapılmasını sağlayacak etkin bir mekanizmanın kurulması veya mevzuatta buna paralel değişiklik yapılması hususlarında Gelir İdaresi Başkanlığına ve,

2- plaka sayılı aracın Tam Ziya ayıplı hali ile bilirkişi marifetiyle bedelinin tespit edilerek belirlenen tutar ile tarafından ödenen tutar arasındaki farkın 'a ödenmesi hususunda İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığına TAVSİYEDE bulunulmasına,

Kararın şikâyetçiye, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı ve Gelir İdaresi Başkanlığı'na,

Bilgileri için Nuruosmaniye Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne tebliğine, T.C.

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi